

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ VALTION TALOUSARVIOKSI 2022

Pyydämme kunnioittavasti tulla otetuksi huomioon, kun valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaosto harkitsee ylimääräisiä määrärahaesityksiä tänä vuonna.

Yhdistyksemme **Women in Film and Television Finland (WIFT Finland)** on perustettu vuonna 2014 edistämään tasa-arvoa elokuva- ja televisioalalla. Yhdistyksen koko olemassaolon aikana on käynyt ilmi, että yhdistykselle ja sen toiminnalle on audiovisuaalisen alan kentällä valtava tilaus. Elokuva- ja televisiotuotanto Suomessa on kasvanut voimakkaasti ja saavuttanut myös kansainvälisiä voittoja. Vakaa ja jatkuva menestys voi perustua vain sosiaalisesti kestävään toimintakulttuuriin, jossa laadukkaat taiteelliset panostukset voivat syntyä.

Jaana Paanetojan (OTT) 2018 tekemässä laajassa tutkimuksessa kävi selkeästi ilmi, että alan työ- ja sopimuskulttuurissa on laaja-alaisia ongelmia, joihin on puututtava. Edistystä on tapahtunut tämän selvityksen jälkeen, mutta valitettavasti läheskään kaikkia epäkohtia ei olla vielä ratkaistu. Jukka Liedes ehdotti selvityksessään 2020 kulttuurialan eettisen toimielimen perustamista, mikä ei kuitenkaan edennyt vaan vastuu jätetään alan toimijoille. WIFT Finland haluaa olla yhtenä vastuunkantajana tässä työssä.

Kuten edellä mainituissa ja muissakin tutkimuksissa ilmenee¹, ovat ongelmat syvästi rakenteissa ja hyvin monen eri toimijan tulisi näihin puuttua. Alan erityispiirteitä ovat pienet toimintayksiköt, yksinyrittäisyys ja freelancer-työ sekä toiminnan projektiluonteisuus. WIFT Finland antaa elokuva- ja televisioalaa tuntevana organisaationa alan tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvää neuvontaa ja koulutusta niin organisaatioille, eri tekijäryhmille kuin yksittäisille ammattilaisillekin ja tukee jäsentensä ammatillista kehittymistä.

Vuosina 2020 ja 2021 yhdistys on saanut toimintaansa ja sen kehittämiseen Opetus- ja kulttuuriministeriön erillismäärärahaa, jonka avulla on voitu mm. palkata osa-aikainen toiminnanjohtaja määrääjäksi. Toiminnanjohtajana on toiminut oikeustieteen maisteri

¹ Raija Talvio, 2020, Pieni aihe - naistekijät elokuvan rahoitusneuvotteluissa, "Kerä kiinnostaa, mitä 15-vuotias tyttö ajattelee? Ei ketään". Saatavilla verkossa:

<https://aaltodoc.aalto.fi/bitstream/handle/123456789/46912/isbn9789526400891.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Paanetoja, Jaana 2018. Häirintä ja muu epäasiallinen kohtelu elokuva- ja teatterialalla. Opetus- ja

kulttuuriministeriön julkaisuja 2018:31. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-586-0>

Oksanen-Särelä, Katja & Kurlin Niiniahho, Ari. 2020. Sinnikkyys ja rakkaus liikkuvaan kuvaan, elokuva-alalla 2005-2019 valmistuneiden työllistyminen. Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus, Cuporen verkkojulkaisuja 62.

Saatavilla verkossa:

https://www.cupore.fi/images/tiedostot/2020/sinnikkyys_ja_rakkaus_liikkuvaan_kuvaan_raportti.pdf

Reinola, Kirsi 2020. Emootio fiktion päätöksentekoprosessissa - tutkimusaineistona naiseen kohdistuvat väkivaltakohtaukset fiktiossa

<https://aaltodoc.aalto.fi/bitstream/handle/123456789/44191/isbn9789526039459.pdf?sequence=4&isAllowed=y>

Tarja Savolainen, 2017, Sukupuolten tasa-arvo elokuvatuotannossa, Julkisen rahoituksen jakautuminen.

Saatavilla verkossa:

https://www.cupore.fi/images/tiedostot/2017/sukupuolten_tasa_arvo_elokuvatuotannossa.pdf

Eeva-Sofia Anttonen, joka on erikoistunut tasa-arvo- ja työoikeuteen. Näiden kahden vuoden aikana on kehitetty yhdistyksen hallintoa ja toimintaa sekä selvitetty sitä, minkälaiset palvelut auttavat niin pieniä kuin suuriakin alan toimijoita edistämään tasa-arvoa lain edellyttämällä tavalla.

WIFT Finlandin kehitteillä oleva **digitaalinen tasa-arvotyökalu** on palvelumuotoilun työkalu, joka tulee konkreettisella tavalla auttamaan alan organisaatioita ja tekijöitä keräämään tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvää tietoa päätöksenteon tueksi. Se tukee alan kehitystä kohti aitoa monimuotoisuutta. Työkalu auttaa työnantajia ja viranomaisia toteuttamaan laissa säädettyä velvollisuutta edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Pidemmällä aikavälillä työkalu tukee myös alan aliedustettujen ryhmien - kuten eri vähemmistöihin kuuluvien - tekijyyttä. WIFT Finlandin tasa-arvotyökalun kehittämisessä kumppanina on muun muassa av-tuottajien yhdistys APFI ja sen käynnistämistä on tukenut Suomen elokuvasäätiö. Kehittämistyötä on vielä paljon edessä, kunhan hankkeen ja yhdistyksen rahoitus jatkossa järjestyy. Työn tuloksia voidaan myöhemmin hyödyntää muillakin kulttuurialoilla.

Nyt yhdistyksen toiminta on kuitenkin vaarantunut. Yleisen toiminta-avustuksen taso on pysynyt aiemmalla tasolla, joten yhdistyksen toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi se tarvitsee edelleen erillismäärärahaa. WIFT Finland on tärkeä toimija audiovisuaalisen alan kentällä. Sen toiminta tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi on merkittävää paitsi tälle alalle itselleen myös koko yhteiskunnalle, jossa elokuvan ja television tarinat ja maailmat ovat olennainen osa yhteistä todellisuutta.

Kunnioittavasti esitämme, että Women in Film and Television Finlandin toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen myönnettäisiin ylimääräinen 100 000 euron erillismääräraha. Tulemme mielellämme kertomaan lisää toiminnastamme sivistys- ja tiedejaoston jäsenille tarvittaessa.

Kunnioittaen
puheenjohtaja Elina Knihtilä ja toiminnanjohtaja Eeva-Sofia Anttonen

Liitteenä WIFT Finlandin toimintasuunnitelma vuodelle 2022 ja WIFT Finlandin strategia vuosille 2021-2026